

3. ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA LIBERECKÉHO KRAJE DNE 31.03.2026

Bod pořadu jednání: **56.**

Název : **Informace o stavu přípravy rychlého železničního spojení Liberec – Praha**

Důvod předložení: Usnesení č. 490/26/RK

Zpracoval: Ing. Pavel Blažek
KORID LK, spol. s r.o.

Zodpovědný vedoucí odboru: Ing. Monika Šulcová
vedoucí odboru dopravní obslužnosti

Projednal: Rada kraje dne 24. 3. 2026

Výbor dopravy 24. 3. 2026

Předkládá: Daniel David
náměstek hejtmana, resort dopravy

K jednání přizván:

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo kraje po projednání

b e r e n a v ě d o m í

informace o aktuálním stavu a dalším postupu v přípravě projektu rychlé železnice Liberec – Mladá Boleslav (- Praha)

a u k l á d á

Martinu Půtovi, hejtmanovi, oslovit ministra dopravy s požadavkem na zajištění nepřerušované projektové přípravy, doschválení zbývajících tří částí studie proveditelnosti v jejím dalším stupni (záměr projektu), pokračování vyjednávání a smluvního vypořádání státu s vlastníky nejvíce kolizních pozemků klíčových pro proveditelnost záměru a zajištění společného postupu zástupců regionu při podpoře přípravy a realizace dlouhodobého strategického projektu.

Termín: 31. 12. 2026

Důvodová zpráva

Rychlá železnice Liberec – Mladá Boleslav (- Praha) - aktuální stav a další postup v přípravě projektu

Manažerské shrnutí

- téma téměř výhradně v gesci státu
- ve vlastní gesci kraje některé územní předpoklady: Zásady územního rozvoje, dále koordinační a podpůrná úloha, spolupráce s obcemi, budoucí užití území a návazná regionální doprava
- vše zásadní Liberecký kraj dlouhodobě zajišťuje:
 - prosazování záměru
 - součinnost (aktivní projednávání územních a dopravních řešení s kompetentními složkami státu, poskytování veškerých podkladů)
 - zařazení koridoru Praha – Liberec – Görlitz do evropské sítě TEN-T (financovatelnost s podporou EU)
 - Aktualizace Zásad územního rozvoje Libereckého kraje (ZÚR LK = vymezení trasy v území)
 - podpora obcím, tlak na stát nepřetržitě připravovat, transparentně komunikovat, zveřejňovat a projednávat záměr v dotčeném území

Jedná se o nejdůležitější strategický projekt na severovýchod od Prahy, pro který je nezbytná jednotná podpora všech místních napříč politickým spektrem a několika volebními obdobími.

Bez rychlé železniční páteře budou obyvatelům v meziregionálním srovnání dále prohlubovány deficity vzdělávacích a pracovních příležitostí, kvalitních dálkových a přeshraničních dopravních propojení, bude slábnout zájem investorů, hospodářské výkony v průmyslu i v cestovním ruchu. Pro srovnatelné aglomerace ČR je již nyní běžný hodinový interval vlaků vyšší kvality s hodinovou dostupností centra Prahy, s mezinárodním přesahem a se zahájenou přípravou zlepšení na vysokorychlostní standard s Prahou dostupnou do půl hodiny. Přestože dopravní proud v relaci Liberec – Praha patří v ČR k nejsilnějším, je tento drážní směr desetiletí neprávem marginalizován, neřešen, odkládán. Ze státem investovaných cca 70 mld. Kč ročně do železnic jde do Libereckého kraje v dlouhodobém průměru jen kolem 0,5 % Proto je zdejší železnice nejzaostalejší, nekonkurenceschopná. Prostředky jsou investovány jinde, často již v druhé vlně zkvalitnění.

Státem byl záměr schválen v květnu 2023. S přípravou priorit a rozpočtů nové vlády vzrostlo riziko jeho opětovného odložení v čase. Prakticky všechny železniční projekty v Libereckém kraji a jeho širokém okolí jsou pozastaveny (včetně dlouhodobě připravovaných drobných staveb s významným efektem proveditelných v kratším čase).

Správa železnic v srpnu 2025 sestavila zadání pro výběr projektanta prvotní řádné dokumentace pro povolení stavby (DPS), jejíž zpracování potrvá 5 – 7 let. Podle srovnatelných projektů je odhadovaná celková cena za vypracování DPS okolo 700 mil. Kč. Pokud se ještě v roce 2026 podaří vysoutěžit a zasmělnit projektanta, pak bude úhrada ceny DPS probíhat v letech postupně, počínaje rokem 2027 rozloženě do 4 – 6 let (v rámci alokace kolem 70 mld. Kč ročně pro Správu železnic se nejedná o významné zatížení státního rozpočtu).

Celá projektová příprava v ČR zabere 10 – 15 let. Pokud se projektové práce zahájí letos, pak lze očekávat provádění stavby okolo roku 2040. Každá prodleva přípravy stavbu v čase odsouvá.

Podmínkou státu pro zadání již podrobné a tím nákladné DPS bylo schválení koridoru krajským územním plánem (ZÚR LK). Od dubna 2025 je tak v území obcí blokován koridor široký až 600 m. Tuto v podrobnosti ZÚR standardní šířku umožňující při podrobnějším projektování obejít zjištěné překážky (geologie, připomínky z území apod.) je možné redukovat zpřesněním v územních plánech obcí. K tomu je potřebné zpřesnění a projednání záměru, které je od projektanta požadováno na úvod zpracování DPS (optimálně v prvním roce). Bez zahájení zpracování DPS není možné naplnit slib státu místním samosprávám, že snížení dopadů na nezbytnou míru proběhne bezodkladně.

Doporučení dalšího postupu (vyjednání na centrální úrovni):

- **bezodkladně zahájit zpracování DPS, zajistit nepřerušovanou projektovou přípravu**
- **doschválení zbývajících tří částí studie proveditelnosti v jejím dalším stupni (záměr projektu) a pokračovat též v jejích další projektové přípravě (DPS)**
- **pokračování vyjednávání a smluvního vypořádání státu s vlastníky nejvíce kolizních pozemků klíčových pro proveditelnost záměru**
- **na základě shody volebních priorit napříč politickým spektrem domluvit společný postup zástupců regionu při podpoře přípravy a realizace dlouhodobého strategického projektu**

Podrobnější souhrnné informace

Projektová příprava vyžaduje 10 – 15 let

- od 08/2025 je u Správy železnic připraveno zadání pro výběr projektanta, dosud nevypsáno (chybí pokyn / svolení od MD)
- dokumentace pro povolení stavby DPS (za předpokladu vypsání VŘ na projektanta do poloviny roku 2026): celkem cca 700 mil. Kč rozložené hrazených v letech 2027 – 2033, první finanční plnění v roce 2027 ve výši nízkých desítek mil. Kč
- první etapou s časovou náročností 1 – 3 roky, která je zásadní pro dopady v obcích včetně revize územních plánů, je zpřesnění technického řešení trasy mj. dle připomínek obcí (vyšší jednotky mil. Kč)
- odklad zahájení projektové přípravy vše odsouvá v čase

Stavební realizace trvá cca 3-5 let, lze očekávat okolo roku 2040 při zahájení projektování nyní

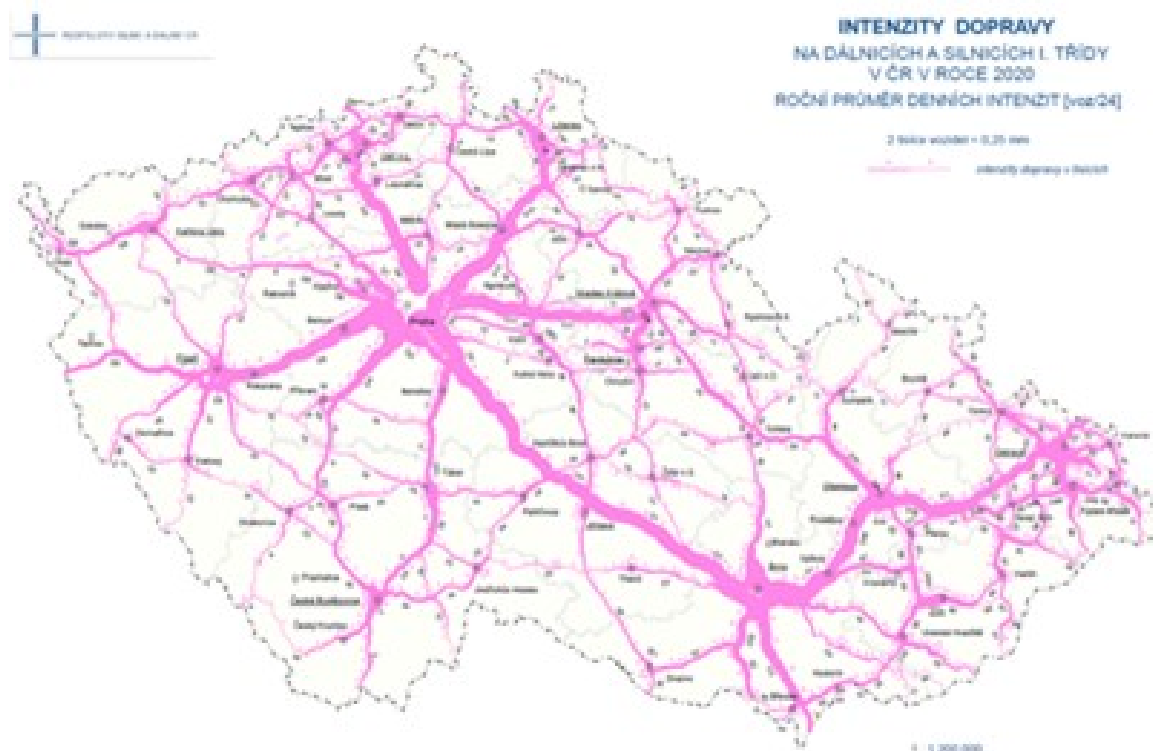
- odhadované stavební náklady cca 50 mld. Kč (CIN cca 60 mld. Kč)

Činnost státní úrovně dlouhodobě:

- vláda rozhoduje o finančních zdrojích a prioritách projektů
- Ministerstvo dopravy úkoluje Správu železnic
- ročně se na českou železnici vynakládá 70+ mld. Kč. V Libereckém kraji z toho v dlouhodobém průměru nízké stamiliony Kč ročně, tedy kolem 0,5 % (nadprůměrné pouze akce charakteru významných oprav okolo roků 2016 a 2025)
- železnice v Libereckém kraji je dlouhodobě podinvestovaná, její stav nejhorší v ČR (žádá elektrizace, dvojkolejnost), rychlosti 40 – 90 km/h, ojediněle 100 – 120 km/h, trasování stále z doby vzniku před 150 lety nekonkurenceschopné silnicím
- relace Liberec – Praha jednou z dopravně nejzatíženějších v ČR, Liberec 5. největším sídlem, dráha nepoužitelná, státní objednávka povinné základní dopravní obslužnosti v relaci chybí (žádné expresy, rychlíky)
- ve srovnatelných relacích mezi Prahou a krajskými městy vzdálenými cca 100 km (Pardubice, Ústí n. L., Hradec Králové) běžná nabídka celodenního dálkového spojení v hodinovém intervalu hrazeného státem, doba cesty kolem 60 minut, aktuálně ve stejných směrech řešeny paralelní VRT s cestovní dobou pod 30 minut

- v posledních 30 letech probíhá obnova hlavních tranzitních koridorů, kde po zkvalitnění násobně narostlo využití, nyní se řeší druhé kolo jejich obnovy včetně výstavby nových tratí ve shodných směrech z důvodu úspěšnosti (vyčerpání kapacity)
- hlavní vnitrostátní relace jsou v osobní dopravě násobně silnější, než jakékoli přeshraniční
- běžně v ČR probíhá řada dalších staveb dráhy zásadně nižšího významu ve srovnání s relací Liberec - Praha, především na Moravě (příkladně jsou řešeny nové elektrizace do Znojma, Klatov, Milovic, Opavy, Uničova, Zastávky u Brna, Solnice, Kladna, Frenštátu p. R., Lanškrouna, Slavonic, Českých Velenic, Železné Rudy, Heřmanova Městce, Velkých Karlovic, ...)
- vzhledem k podmínkám (lidnatost, trasování, rychlost) je využití železnice v Libereckém kraji nadstandardní, počet krajem objednávaných výkonů na tratích srovnatelného charakteru v rámci ČR průměrný až mírně nadprůměrný (Liberecký kraj též ze svého rozpočtu mj. sanuje chybějící státní objednávky, viz směry do Prahy, Drážďan), investice do tratí ve srovnání s většinou regionů nepatrné
- zkvalitnění železnice na sever od Boleslavi stále není na centrální úrovni vážným tématem, aktuálně (03/2026) zde všechny akce zastaveny (vyjma rekonstrukce turnovské stanice)

Schéma hlavních přepravních proudů ČR (zdroj: [ŘSD](#)):

Z pohledu Libereckého kraje doposud proběhlo:

- 2000+: prosazování tématu po celou dobu existence Libereckého kraje, **dlouhodobý odborný tlak na studii proveditelnosti**: Kraj dlouhodobě kritizoval pomalý postup státu. Po 18 zpracovaných studiích v průběhu čtvrtstoletí se podařilo prosadit variantu, která má zkrátit cestu mezi Libercem a Prahou na 69 minut
- do 2020: na základě vytrvalého tlaku Kraje vypracovány státem zadávané studie, bohužel s negativními výsledky (opakované časové odložení a marginalizace tématu)
- 2010 – 2025: Liberecký kraj a KORID LK – systematické dlouhodobé revize strategických dokumentů všech úrovní, jejich připomínkování a doplnění. Zpracování množství vlastních strategických dokumentů podpořených z fondů EU, prezentací, oficiální i běžné korespondence, jejich prezentace v centrální, evropské a mediální úrovni. Příkladně:
 - 2010 – 2013 [INTER-Regio-Rail](#)
 - 2012 – 2017 [Librail - železnice v Libereckém kraji v roce 2030](#)

- 2017 – 2019 [Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje 2019–23](#)
- 2017 – 2020 [TRANS-BORDERS](#)
- 2021 – 2027 [TRANS-BORDERS+](#)
- 2022 – 2024 [Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje 2024–28](#)
- 2021 – 04/2024: iniciování, podpora, medializace a spolupráce Libereckého kraje s MD, Správou železnic, s Německem, Polskem a s bruselskými úředníky k **rozšíření prioritních evropských koridorů TEN-T o železniční spojení Praha – Liberec – Görlitz** (04/2024 schváleno Evropským parlamentem)
- 05/2021: Liberecký kraj zaslal ve spolupráci s Hlavním městem Praha výzvu vládě k urychlení přípravy kvalitní železnice do Liberce
- 2021 – 2023: Liberecký kraj a KORID LK intenzivně spolupracoval při zpracování a připomínkování studie proveditelnosti včetně průběžného poskytování dat a prověřování dopravních koncepcí na vlastní trati i v jejím širokém okolí
- 2023 – 04/2025: **Aktualizace Zásad územního rozvoje Libereckého kraje**: v návaznosti na schválenou studii proveditelnosti (05/2023) Liberecký kraj připravil, projednal a v dubnu 2025 schválil vymezení trasy budoucí modernizované trati v území (fakticky jediný relevantní bod plně ve formální gesci Libereckého kraje)
- 2024 – 2025: Liberecký kraj a KORID LK spolupracují se Správou železnic při projednávání záměru po jednotlivých obcích včetně tématu dalšího využití (revitalizace) opouštěných částí stávající trasy pro cyklodopravu. Spolupracují na přípravě zadávací dokumentace dalšího stupně včetně zapracování připomínek shromážděných ze všech obcí
- 2025: Liberecký kraj, resp. KORID LK zadal vypracování několika základních zákresů do fotografií pro vedení obcí, které předal k upřesnění představ o hlavních dopadech záměru v jimi diskutované lokalitě (SŽ odchýlně od jiných případů odmítla dodat tyto podklady ve své režii)
- 2023 – 2026: pokračování vytrvalého tlaku Libereckého kraje na bezodkladné pokračování všech dílčích kroků projektu (především dopracování a schválení všech pěti dílčích záměrů projektu, projednání a prezentace projektu obcím i veřejnosti, rychlé technické upřesnění trasy pro snížení dopadů při územním plánování, dořešení hlavních majetkoprávních rizik, pokračování projektové přípravy zadáním dalšího stupně)

Podrobněji k projektové přípravě trati M. Boleslav – Liberec po roce 2020:

- 2020: zahájení prací na nové studii proveditelnosti – Správa železnic vypsala zakázku na jejího projektanta
- 2021 – 05/2023: zpracování studie proveditelnosti a její schválení Centrální komisí MD - zásadní milník, kdy stát oficiálně vybral nový koridor
- od 2021: složitá jednání o pokračování trasy směr Liberec se samosprávou v Mladé Boleslavi
- 05/2023 – 05/2025: cca 1,5 roku časová prodleva projektu u SŽ
- 2024 – 05/2025: rozdělení obsahu studie proveditelnosti do pěti dílčích záměrů projektu, dopracování a schválení pouze dvou z nich z pěti, dokončení zbývajících je doposud opakovaně urgováno (mj. uzel Liberec, časová prodleva prací od schválení studie proveditelnosti (05/2023) již téměř 3 roky)
- 06/2025 – 08/2025: Správa železnic v koordinaci s Libereckým krajem kompletuje zadání dokumentace pro povolení stavby DPS zahrnující mj. prověření připomínek obcí (pouze pro dvě z pěti dílčích částí)
- 2025: Správa železnic úspěšně vyjednává s vlastníky nejvíce kolizních nemovitostí o budoucím řešení
- 08/2025 – dosud: připravené zadání DPS čeká na pokyn k vypsání tendru na projektanty (pouze pro dvě z pěti dílčích částí)
- 08/2025 – 03/2026: prozatím 0,5 roku časová prodleva projektu u MD/SŽ

- 11/2025 – 03/2026: SŽ reaguje na požadavky MD a postupně reviduje své plány přípravy a realizací staveb s marginalizací nebo odsunutím téměř všech plánovaných záměrů v Libereckém kraji a jeho širokém okolí
- 03/2026: v souvislosti s projednáním státního rozpočtu 2026 byla Ministerstvem dopravy přerušena nebo odložena příprava všech (i drobných) drážních projektů v Libereckém kraji (vyjma rekonstrukce turnovské stanice), již předjednaná řešení s vlastníky pro projekt kolizních nemovitostí aktuálně nesledována, stavba rekonstrukce turnovské stanice má zatím potvrzené financování pouze ve výši cca 10 % z celkem potřebné částky a též hrozí její odsun v čase

Podrobněji k přípravě Krajského terminálu Liberec:

- 08/2016: [První prezentace záměru dopravního terminálu v aktuální podobě](#)
- 02/2017: „Postradatelnost“ – podání žádosti Libereckého kraje na Správu železnic o uvolnění potřebných ploch pro terminál, později mnohonásobně urgováno, dodnes nevyřešeno (včetně relativně standardních témat přesunu nakládací rampy AČR, kolejové váhy, HZS SŽ, nakládacího místa (Cargo) a zbrojícího místa (AVL) do náhradní pozice příkl. formou vyvolané investice)
- 04/2021: Liberecký kraj a SM Liberec – dodatek memoranda o spolupráci k zahájení prací na terminálu v aktuální podobě
- od 2021: Liberecký kraj iniciuje a koordinuje spolupráci Správy železnic, SM Liberec a Libereckého kraje na přípravě projektu
- 05/2023: schválení studie proveditelnosti s novým krajským terminálem v aktuální podobě v Centrální komisi MD – zásadní milník
- 10/2024: Liberecký kraj, SM Liberec a Správa železnic sjednávají dohodu o společném zadávání projektu
- 10/2024 – 04/2025: spolupráce všech partnerů na přípravě zadání a vypsání architektonické soutěže
- 04/2025 – 04/2026: průběh architektonické soutěže a vyhlášení vítězného návrhu

Potřebný / navrhovaný další postup

Obecně:

- na základě shody volebních priorit napříč politickým spektrem domluvit společný postup zástupců regionu při podpoře přípravy a realizace dlouhodobého strategického projektu

Projektová příprava trati M. Boleslav – Liberec:

- 06/2026:
 - dokončení a schválení zbývajících tří z pěti dílčích záměrů projektu
 - výběr a zasmulvnění projektanta dokumentace pro povolení stavby DPS. Bezodkladně realizace první etapy projektu, která je zásadní pro dopady v obcích včetně revize jejich územních plánů – zpřesnění technického řešení trasy mj. dle připomínek obcí (v krajním případě provést ve vlastní režii Libereckého kraje při nutné spolupráci se Správou železnic a včetně veřejného odůvodnění takového nesystémového / mimořádného postupu)
 - pokračování vyjednávání a smluvního vypořádání s vlastníky nejvíce kolizních pozemků klíčových pro proveditelnost záměru
 - vyjednávání nepřerušované projektové přípravy záměru na centrální úrovni
- 06/2027:
 - projednávání zpřesněných návrhů se zapracovanými připomínkami se samosprávami a veřejností, následně zpřesnění trasy v územních plánech obcí pro omezení dopadů v jejich území

- kvalitní veřejná prezentace projektu, průběžná komunikace se samosprávami i veřejností

Příprava Krajského terminálu Liberec:

- 06/2026:
 - oznámení a prezentace výsledků architektonické soutěže
 - zajištění schválení a financování dalšího společného postupu v orgánech všech tří investorů
 - projednání a smluvní zapevnění tématu postradatelnosti, následně vypořádání a smluvní zajištění potřebných pozemků mezi všemi třemi investory
 - mezi Libereckým krajem, SM Liberec a Správou železnic sjednat a zadat (formou JŘBU) společné dopracování studie vítězným uchazečem (hlavním cílem dopracované studie bude rozdělení projektu mezi investory a do dílčích etap)
- 12/2026:
 - dopracování společné studie vítězným uchazečem včetně jejího projednání
 - sjednání smluvní dohody mezi investory o dalším postupu přípravy a realizace dílčích etap celého záměru
- 2027:
 - pro první etapu v gesci Libereckého kraje, kterou je vnější autobusová část terminálu realizovatelná v předstihu, zadat další stupeň projektové přípravy včetně zahrnutí případných vyvolaných investic (viz postradatelnost), smluvní ošetření nutné součinnosti zbývajících investorů (viz předchozí odrážka)

Přílohy:

056_P01_SZ_Aktualni_stav_pripravy_projektu